

Recensie: Les Inouis****

Sloepenweg Antwerpen
woensdag 28 juni 2017

foto © Tom Van Ghent

Recensie:

Met 'Les Inouis', wat even veel wil zeggen als 'diegenen die niet gehoord worden', trapt Zomer van Antwerpen 2017 zijn jaarlijks festival af. Het Belgische gezelschap Théâtre d'un jour, dat dit jaar 23 jaar bestaat, behandelt het vluchtelingenthema in deze voorstelling die op het eerste zicht ook geschikt lijkt voor kinderen. Ook al is het een mooie poëtische multimediale voorstelling met video (documentaire), poppenspel, visuals, livemuziek, theater en circus (een prachtige evenwichtsoefening met palmtakken en een veer op het einde, in het jargon de 'sanddorn balance' act genoemd) toch is het 14+-advies van de organisator terecht. 'Les Inouis' is nu eenmaal ook een confronterende voorstelling niet in het minste omwille van de zeer confronterende thematiek en choquerende beelden.

Drie verhalen krijgen we te zien en te horen. Dat van de man die in 1956 van België naar Canada trok om er werk te vinden en daar uitgebuit werd. Een man die zijn geliefde moest achterlaten die hem twee jaar later pas kon vergezellen. Een verhaal over liefdesbrieven, over elkaar missen, en een droom(beeld) van een nieuw land dat toch bijgesteld diende te worden. Ze schonk hem drie kinderen, moest een ijskoude winter overleven en had een miskraam. Patrick Masset blijkt zelf de zoon te zijn en geeft mee dat zijn ouders er niet meer zijn. 'Het eerste wat je vergeet, is hun stem.' liet hij optekenen. Door het bekijken van verschillende filmpjes die zijn vader met de 8mm camera maakte, blijft de herinnering levend.

Hussein Rassim die de oud bespeelt, vertelt tevens zijn verhaal hoe hij in 2015 de gevaarlijke reis over de Middellandse Zee ondernam om uiteindelijk in ons land aan papieren te geraken. Een groot risico was het. Maar hij had niets te verliezen, laat hij weten. Symbool van de vluchtelingencrisis en de kritiek op de Europese Unie die wel erg verdeeld bleek als het om het opvangen ging van deze migranten, is ongetwijfeld het aangespoelde Syrische jongetje Aylan. 'Les Inouis' brengt hem tot leven via een pop en toont welke verwondering hij nog had kunnen hebben.

Een van de eerste aanleidingen voor deze voorstelling was Masset die zich herinnerde dat ie dertig jaar geleden aan de grens werd tegengehouden met het circus. De vogels die meereidsen hadden geen papieren. Die waren essentieel voor het stuk dat begon met vogelgekewetter en na middernacht eindigde in volledige stilte. De man vond het tarefeel aan de grens zo absurd dat ie ze vrij liet. Hij mocht de grens oversteken. Daar aangekomen riep ie eens heel hard tot ze allemaal opnieuw in hun kooi waren. 'Als je geen papieren hebt in dit land kan je alleen maar vliegen' klinkt het.

'Les Inouis' weet verder dat er 38.000 vluchtelingen gestorven zijn tijdens hun gevaarlijke tocht over de Middellandse Zee totnogtoe. Verder kaart de voorstelling mensenhandel aan. Per vluchteling zou men tussen de 1.000 en 10.000 euro verdienen. Na drugs- en wapenhandel, staat mensenhandel op nummer drie in de lijst van misdadpraktijken waar veel geld mee gemoeid is. Dat Europa er niet in slaagt de Rechten van de Mens te verdedigen in deze en een veilige zone te creëren op de Middellandse Zee, gaat er dan ook niet in bij Théâtre d'un jour.

Het meest confronterende moment is ongetwijfeld de video waarbij duikers onder water filmen en de lijken van vluchtelingen in het water te zien zijn. De maatschappijkritische voorstelling is op dat moment niet meteen geschikt voor gevoelige zielen en kinderen. Zeker, niet alles werkt even goed, zoals het moment

waarop het gezelschap de voorstelling even wil omturnen in belevingstheater bijvoorbeeld. Ook het gebruik van micro's in de intieme iglotent vinden we overbodig. Krachtiger en authentieker zou deze voorstelling zijn wanneer ze â€" op de video en vooropgenomen tekst na â€" volledig akoestisch en dus niet versterkt gebracht zou worden.

Finaal blijft het beeld van Aylan en de fragiele evenwichtsoefening, de sanddorn balance, lang op het netvlies gebrand terwijl 'If I can dream' van Elvis de boodschap van 'Les Inouis' goed samenvat. Het is kortom een sterke multimediale voorstelling met een sterke boodschap die een knappe evenwichtsoefening realiseert tussen dromerige poëzie en harde realiteit

< Bert Hertogs >